

Sisältää mm.: sivu

Vuoden loppupäätelmät.. 7

Ney-pinnejärjestelmä .. 10

Mainio jäljennöksenotto-
aine 18

Verotuksesta 23

Kilpiä koskevista sään-
nöksistä hammastek-
nillisellä alalla 24

Hammasteknikko

N:o 4 16 vuosikerta 1959

Porzellanfabrik C. M. Hutschenreuther AG.
Abt. Zahnfabrik, Hohenberg/Eger

Uutuus!

Fluorplast Excellent

luonnollistettu plastikhammas korkeimpia
laatuvaatimuksia silmälläpitäen.

Hammas Oy
Kalevankatu 3 A
Helsinki

Puh. 621 433 — maaseutupuh. 622 009 — 39 630

Simplex

RAPID
johtava

AKRYYLIKORJAUSAINE

- Helppo tekniikka
- Nopea kovettuminen
- Hyvä kestävyys
- Yleisimmin käytetty vaa-
leanpunainen värisävy
- Täyttää A. D. A. vaati-
mukset No 13

Saatavana hammastarvike-
kauppiaaltanne.

Valmistaja Englannissa: **DENTAL FILLINGS LIMITED • LONDON, N. 16**

Hammaskultaa

LEVYÄ
LANKAA
VALUA

Westerback Oy
(NW)

Helsinki Eerikinkatu 7 puh. 61625

HUOMIONNE ON KIINNITTUNYT
TÄHÄN HAMPAASEEN

KOSKA SE ON

Luxodent vacuum

 Hammastarvike oy

Helsinki — Arkadiankatu 14 B — Puh. 497 477

SUPOLYD — DE 8

tarjoaa Teille:

ihanteelliset
kevyet
murtumattomat
taipuisat
kudosystävälliset
potilaalle
miellyttävät
ja helposti
käsiteltävät
osaproteesit

INJEKTDUR

CO-polymerisaatti yhdessä akryylinitriilin kanssa omaa kaikki hyvältä proteesiaineelta vaadittavat edellytykset. Sen kovaan huokoitettomaan pintaan ei imeydy suunesteitä. Se on hyvin imeytyvä ja erittäin kudosystävällinen. Ei sisällä jäännösmonomeria eikä kutistu lainkaan. Voidaan pohjustaa ja korjata kaikilla akryyliaineilla.

SUPOLYD-DE 8 ja INJEKTDUR

tekee Teille proteesit nopeasti puristusvalumenetelmällä

PROTOMAT 58

 hammastarvike oy

Helsinki — Arkadiankatu 14 B — Puh. 497 477

TOIMITUSKUNTA:

Päätoimittaja Mauno Elomaa
Os. Käpylä, Untamontie 6 C 19, puh. 792 035
Jäsenet: E. O. Vuori ja Niilo Kostiainen

Hammas- teknikko

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOJEN LIITTO — FINLANDS TANDTEKNIKER FÖRBUND r.y.
HELSINKI, Arkadiankatu 14 B 30. Puh. 497 477, postisiirto 12690 - Liiton puheenjohtaja
Mauno Elomaa, Untamontie 6 C 19 Käpylä, puh. 792 035 - Liiton asiamies ja rahaston-
hoitaja varatuomari Pentti Lehtola, Keijukaistenpolku 6 A 22. Puh. kotiin varmimmin illalla
788 524. Asiamies tavattavissa torstaisin klo 17-19 Liiton huoneistossa puh. 497 477.

AVUSTUSKASSA — Käpylä, Untamontie 6 C 19. Postisiirtotili 16787. Puheenj. Mauno Elo-
maa Untamontie 6 C 19. Puh. 792 035. Sihteeri E. O. Vuori, Ulvilantie 23 D 46 puh. 45 18 14 toi-
meen 35 601. Avustuskassanhoitaja I. Vaarala, Kristianink. 2 C. Puh. 669 988, toimeen 669 475

Vuoden loppupäätelmät

Almanakan lehdet päivien kohdalla ovat huvenneet olemattomiin ja se merkitsee samaa kuin vuoden päättymistä. Sitä ennen on kuitenkin joulun ja sen vietto edessämme. Joulun ajatukset ovat mielessämme ja se lämmittää sydäntä monella eri tavalla. Kenelle se tuo ilon ja riemun juhlaa, kenelle murhetta ja kenelle se tulee kuin tavallinen arkipäivä. Mutta siitä huolimatta joulu säilyttää legendaarisen hohteensa valon juhvana pimeyden keskellä.

Vuoden lähetessä loppua, tulee ajatelleeksi menneitä. Menneiden päivien sisälle mahtuu yhtä ja toista ja sinne mahtuu runsaasti asioita, jotka kiinnostavat erikoisesti hammasteknikkoja. Yhtenä kiinnostuksen kohteena ja ehkäpä

tärkeimpänä on ammattimme turvaaminen. Saada se lailliseksi ja saada sille kuuluvat oikeudet. Alallamme työskentelee runsaasti henkilöitä, joilla ei siihen ole oikeutta, mutta viranomaiset ovat tässä asiassa voimattomia. He tavallaan kuin sallivat, että henkilöt, jotka eivät ole suorittaneet pätevyyttä osoittavia tutkintoja saavat tehdä hammasteknikon työtä. Vaikka Liittomme on tähän seikkaan monasti puuttunut, eivät asianomaiset virkamiehet ole siihen puuttuneet, vai onko se luettava tunnettuun virkakoneiston kankeuteen ja ennenkaikkea sen hitauteen. Tässä asiassa on nyt suoritettu tiedusteluja ja tutkimuksia ja pyydetty vastauksia. Nyt katsotaan tuottaako se jo

kauan koetettuja tuloksia. Uttu komiteaa ei vielä ole nimetty vaikka sen nimittämisellä jo olisi korkea aika. Asiasta vastuussa olevat kai odottavat, että asiaan on ensin puututtava jyrkemmin toimenpitein ennenkuin jotain saadaan aikaan.

Kansainvälisellä rintamalla on myöskin syntynyt laajaa liikehtimistä. On syntynyt kansainvälinen järjestö, jonka ohjelmassa on hammasteknikoille kuuluvien oikeuksien saaminen ja koulutuksen järjestäminen kansainväliselle linjalle eli, joka maassa saman suuntaiseksi. Tämä järjestö on hyvin voimakkaasti lähtenyt eteenpäin ja toimii erikoisen tarmokkaasti ammattikuntamme toiminnan turvaamiseksi kansainvälisellä linjalla. Siihen kuuluu jo useita Euroopan maita, Suomi mukana ja muut pohjoismaat ovat jo ilmoittaneet olevansa asian takana ja harkitsevansa liittymistä. Kansainvälisellä toiminnalla on hyvin suuri merkitys ja teho. Pidetyt kongressit osoittavat voimakasta yhteenkuuluvaisuutta ja ennen kaikkea sitä, että samat ongelmat ovat vallalla joka maassa ja sama suuntaus, että ammatti itsenäiseksi ja hammasteknikoille niille luonnollisesti kuuluvat oikeudet. Ei ole oikein, että toinen ammattikunta katsoo olevansa oikeutettu valvomaan ja suorastaan määräämäänkin asioistamme. Vaikka eri ammattikunnat ovatkin itsenäisiä, kuten kaikilla muilla aloilla onkin laita, voi keskinäinen yhteistyö silti jatkua kitkattomasti ja varmasti jatkuuikin paremmin kuin mitä se nykyisin on. Oman ammattikuntamme keskuudessa on

myöskin runsaasti kohentamisen varaa. Monessa asiassa, kuten taksojen noudattamisessa ja luottamuksessa toisiinsa on toivomisen varaa. Nyt jos koskaan pitäisi samaan ammattikuntaan kuuluvat vetää yhtä köyttä kaikissa asioissa, kun kuitenkin on tarkoituksena oman ammattikunnan asioiden eteenpäin vieminen kaikissa muodoissa. Ei ole asiallista järjestömillä puheilla yrittää mustata ammattikuntamme vanhinta ja suurinta järjestöä, se ei tule kuitenkaan onnistumaan. Me pysymme pinnalla ja tulemme saavuttamaan sen päämäärän johon tähtäämme.

Kun nyt vuosi alkaa loppumaan ja uusi alkaa tehkäämme silloin vakaa rehellinen päätös, siitä, että oman ammattikuntamme puolesta kaikissa asioissa yhtenä rintamana. Se vakaa pyrkimys on Suomen Hammasteknikkojen Liitolla, puhukoon toisin ajattelevat mitä puhuvat ja mitä yrittävät syöttää.

Uusi vuosi olkoon parempien tuloksien vuosi ja innostakoon se puhaltamaan samaan hiileen, onhan se enteellinen vuosi 1960.

Rauhallinen olkoon joulu ja onnekkaampi *Uusi Vuosi*.

»HAMMASTEKNIKKO«-lehden seuraava numero ilmestyy **maaliskuun puolella välissä**. Tähän numeroon aiottu aineisto pitää olla toimituksessa **helmikuun 15 p:ään mennessä**.

Toimitus

Hammasteknikko-oppilaiden pätevyyskokeet

Lääkintöhallitus on määrännyt toimeenpantavaksi pätevyyskokeet hammasteknikko-oppilaille helmikuussa 1960 Helsingissä.

Näihin kokeisiin haluavien on tammikuun 15 päivään 1960 mennessä lähetettävä hakemuksensa os. *Hammasteknikko Mauno Elomaa, Untamontie 6 C 19 K ä p y l ä*.

Mukaan on liitettävä: virkatodistus tai siviilirekisteriote, todistukset tai jäljennökset oikeaksi todistettuna niiltä kursseilta, joihin on osallistunut sekä työtodistukset, joista käy ilmi milloin on opin aloittanut, jäljennös oppisopimuksesta ja Kauppa- ja teollisuusministeriön Ammattikasvatusosaston hyväksymä »Hammasteknikkoalan opiskeluopas».

Huomautamme, että oppiajan täytyy olla vähintään 4 vuotta (48 kk), asevelvollisuus- ja sotaväessäoloaika ei oteta huomioon, sekä iän vähintään 21 vuotta.

Valituksi tulleille ilmoitetaan hyvissä ajoin hyväksymisestä, tarvittavista työvälineistä ja aineista, sekä kokeiden tarkemmasta alkamisajasta ja paikasta.

Hakijan nimi ja tarkka postiosoite on myöskin esiinnyttävä hakupapereissa.

Maksu tulee olemaan 4.000: — ja on se suoritettava ilmoittautuessa.

Lääkintöhallituksen asettama hammasteknikkojen

Tutkijalautakunta

Ney-pinnejärjestelmä

Prof. Federico Singer/das dentallabor mai 1959/M. Närö.

(Jatkoa edellisestä numerosta)

Ney-järjestelmän viidestä perusmuodosta ovat jotkut Euroopassakin jonkun verran tunnetut: (kuva 5)

1. Pinne I (Aker)
2. Pinne II (Roach)
3. Yhdistelmäpinne I—II
4. Juokseva pinne (Ney)
5. Rengaspinne (Ney)

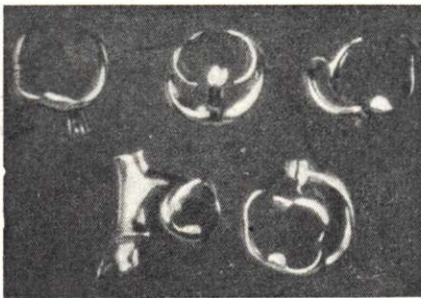
Nämä 5 perusmuotoa voidaan kiittää kahteen yhteisiin ominaisuuksiinsa omaavaan pääryhmään:

Ryhmä I. (kuva 5, yläriivi). Pinne I, pinne II, yhdistelmäpinne I—II. Kaikilla tämän ryhmän pinteillä on kaksinkertaiset tukivarret ja kaksinkertaiset retentio-osat, joista voidaan siis käyttää muusta ankkuroinnista riippumatta.

Ryhmä 2. (kuva 5, alarivi):

Juokseva pinne ja rengaspinne.

Tässä ryhmässä on tukivarsi hampaan toisella, retentio toisella sivulla, sentähden niitä on käytettävä molemminpuolisesti peilikuvamaisina, symmetrisinä pinteinä.

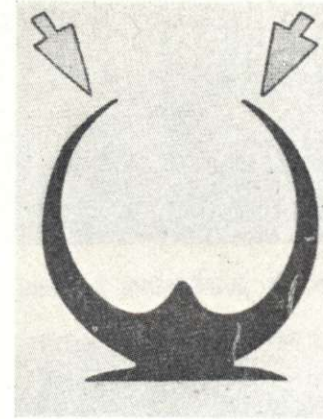

Pinne I (kuva 6 a-b-c-d) ympäröi tukihampaan erikoisen jäykkänä, se sopii tukiproteeseihin, jotka eivät ole vapaaloppuisia ja ainoastaan suorat t.s. ei kallistuneet molaarit tulevat kyseeseen. Pinteen jäykkä osa (tukivarsi, pinnelinjan yläpuolella) käsittää 2/3, kimmoisa osa (joka retentiona ylettyy pinnelinjan alapuolella olevaan pintaan) ainoastaan 1/3 koko varren pituudesta.

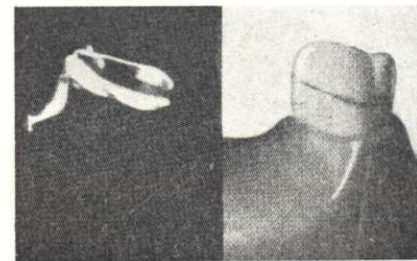
Pinne I:tä huomattavasti joustavampaa muunnosta edustaa n.s. *kaksoispinne I* (kuva 7). Bukkaalinen pinnevarsi on linguaalisesta erillään; kummallakin varrella on oma lepoalustansa, oma vahva, muuhun konstruktion liittyvä vartensa ja ne ne kulkevat vastakkaisiin suuntiin. Kaksoispinne I sopii sellasiin tapauksiin, joissa pinnelinja tulee linguaalisesti tai bukkalisesti satulasivulla syvälle hammaslihan reunaan asti. Täten ovat pinteet hampaan sekä bukkali- että ling-pinnoilla, kulkusuunnan ollessa toisella sivulla mesiodist., toisella päinvastainen, eli distomes., sillä kimmoisan retentio-osanhan tulee aina olla jäykkää vartta vastapäisellä puolella.

Pinne II (kuvat 8 a-b-c-d) sopii ainoastaan vapaaloppuisiin protee-

Kuva 5. Pinteitten perusmuodot: yläriivissä pinne I, pinne II, yhdistelmäpinne I—II; alarivissä juokseva pinne ja rengaspinne.

Kuva 6 a. *Pinne I* (Aker) kaavakuva.

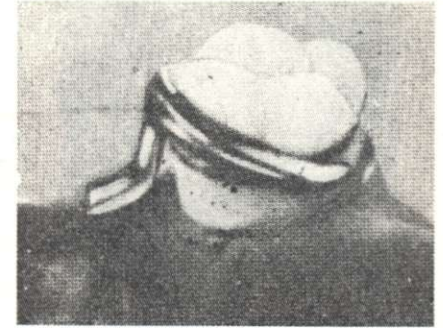

Kuva 6 b. *Pinne* paikaltaan poistettuna.

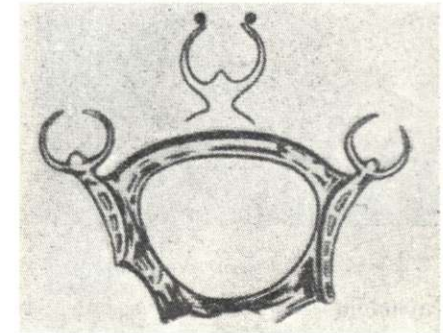
seihin ja käytetään erikoisesti sellaisissa paikoissa, missä ankkurihampaan allemenevät kohdat sijaitsevat erikoisen syvällä hampaan kaulalla (lähellä hammaslihan reunaa); ylävarren ote on vähäinen, molemmat alavarret sijaitsevat aina proteesin satulaosan puoleisella sivulla.

Yhdistelmäpinne I—II (kuvat 9 a-b-c-d). Sitä käytetään:

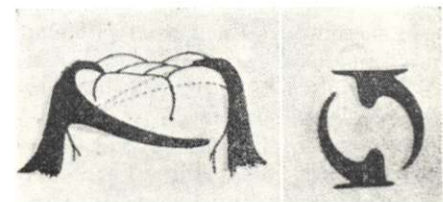
1. ei erikoisen tukevilla hampaissa.
2. siellä, missä bukkalisesti (alaleuka) tai palatinaalisesti (eläleuka) on edellytykset pinteelle I ja linguaalisesti (alaleuka) tai bukkalisesti (yläleuka) edellytykset pinteelle II,

Kuva 6 c. *Pinne* paikalleen asetettuna.

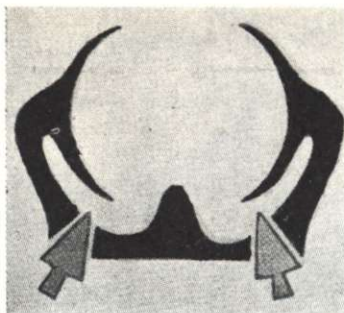
Kuva 6 d. Kokonaisrakenteessa.

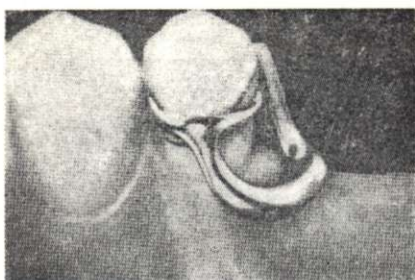
Kuva 7. *Kaksoispinne I.*

siis yleensä kallistuneissa hampaissa. Purupintatuki lähtee aina vahvimasta pinneosasta, siis pinne I:n jäykästä osasta.

Toisen ryhmän ensimmäinen pinne-
muoto, juokseva pinne (Ney) (kuvat 10 a-b-c-d) on ihanteellinen pinne

Kuva 8 a. Pinne II:n (Roach) kaavio.

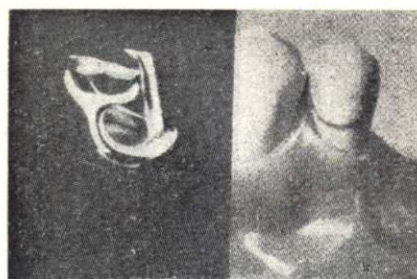

Kuva 8 c. pinne paikoillaan

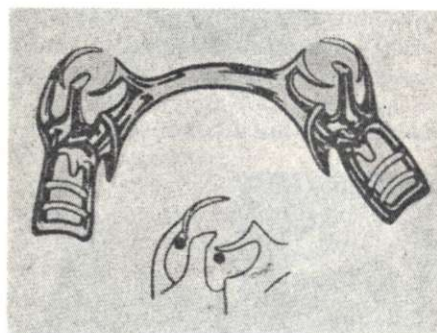
vapaaloppuisia prot. varten; sitä voidaan käyttää praemolaareihin, kulma- ja etuhampaisiin: sen yhdistää proteesin tukivyöhön (kaari) lyhyt ja vahva mesio-linguaalinen varsi, pinteeseen molemmat alavarret sijaitsevat mesio-bukkaalisesti ja distaalisesti, viimeksimainittu estää prot. satulaa nousemasta limakalvolta.

Kun molemminpuolinen vapaaloppuisproteesi, jossa esimerkiksi alaleuassa jäännöshampaiston käsittäessä hampaat 4 minuksesta minus 4:ään, kestäessä 10 v. toimintakykyisenä ilman tukihampaille tullutta vahinkoa ja ilman pohjauksen välttämättömyyttä, on se selvä todistus tällaisen pinnetyyppin arvosta.

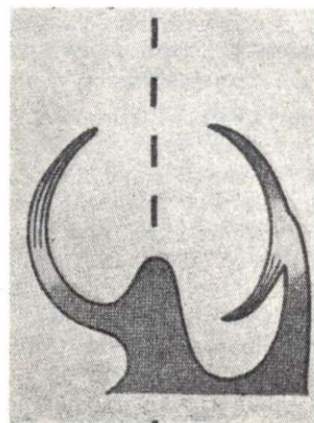
Juoksevilla pinteellä on 2 muunnosta:

8 b. pinne paikoiltaan poistettuna.

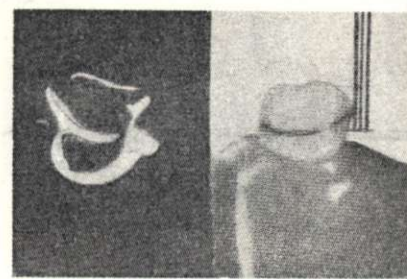

Kuva 8 d. rakenteessa

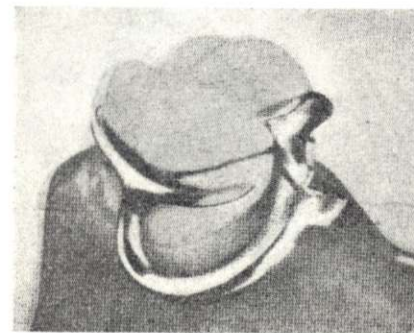

9 a. yhdistelmäpinne I-II:n kaavio

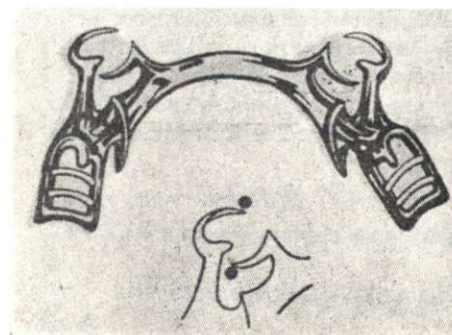
1. päinvastaisesti juokseva pinne

9 b. pinne paikoiltaan poistettuna

Kuva 9 c. pinne paikoillaan

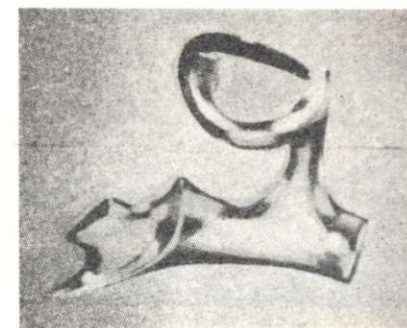

Kuva 9 b. rakenteessa

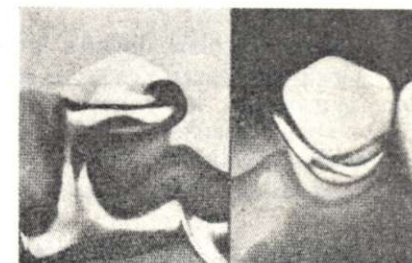
(kuva 10 d, alarivi ja kuva 11). Käytetään tapauksissa, joissa tukihampaat on kallistunut linguaalisesti, siis milloin prominenssilinja (ekvaattori) linguaalisesti tulee aivan purupinnan

Kuva 10 a

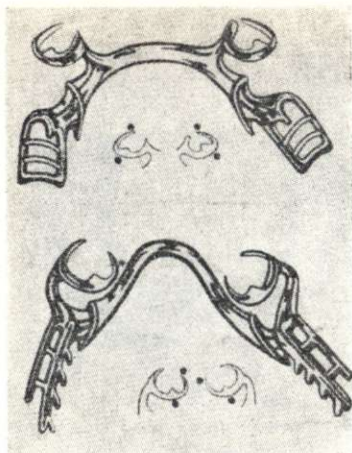

10 b. pinne paikaltaan poistettuna

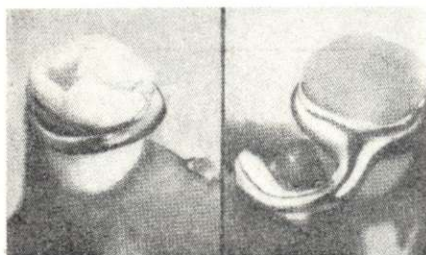

10 c. pinne paikoillaan; bukkiaalinen ja linguaalinen sivu

lähelle, jolloin pinteeseen ylävarsi tulisi allemenevälle alueelle. Tämän johdosta tulee tässä muunnospinteessä ylävarsi sijoitettavaksi bukkiaaliseksi, johon kohtaan tulee myös proteesiin

Kuva 10 d. rakenteessa

11. päinvastaisesti juokseva pinne paikoillaan: bukkaalinen ja linguaalinen sivu.

johtava vahva yhdistäjävarsi; pinte joustavat alavarret tulevat silloin päinvastoin kuin normaalissa juoksevapinnetaipauksessa, eli mesiolinguaalisesti ja distaalisesti.

Kuva 12 a. Sedeloc-pinne paikoillaan

Kuva 12 b. rakenteessa

2. Sedelac- (kuvat 12 a-b) on juoksevan pinte muuan erikoisen nerokas muunnos; purupintatuki tulee, muusta pinneosasta täysin erillään, suoraan proteesirungosta, seikka, joka lisää distaalisen alavarren kimmoisuutta.

(Jatkuu seur. num.)

Lehtemme tilaajille, ilmoittajille sekä kaikille ystäville

Kyöää Toulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta

Kultatöihinne suosittelemme

PLATINA — KULTASEOKSIA

koska

ne ovat tavalliseen karaattikultaan verrattuna kovempia, joustavampia, hienojyväisempiä, värinsä pitävämpiä, lujempia, kemiallisesti vastustuskykyisempiä ja kokoomukseltaan tasaisempia.

- Teknillisesti niillä on seuraavat edut: työmenetelmät yksinkertaistuvat, valupinta on tasainen, pehmeässä tilassa ne voidaan muotoilla ja yleensä aikaansaadaan parempia töitä.
- Varastossamme on: Platina-kultaseoksia: C-kultaa, D-kultaa, Deguloria ja Orocastia valukappaleina.
- Karaattikultaa: 20 kar. levyä ja valukappaleita sekä 22 kar. levyä.
- Klaspilankaa: Baker ja Sjöding.
- Juotteet: 18 kar. 20 kar. ja 22 kar.

ALENNETUT HINNAT

Oy DENTALDEPOT Ab

Toivotamme kaikille ammattiveljille

Hyvää joulua ja menestystä vuodelle 1960

Emil Granqvist
Stig Granlund
Usko Kari-Koskinen
Sakari Kari Koskinen
Eino Kastell
Matti Lampo
Veikko Mattila
Kalevi Mäenpää
Mauri Rinne
Unto Viianmaa
Aimo Virtakoski
Olavi Nieminen
P. Sinisalo
Mauno Alanko
Kaarlo Skaren
Elis Ahonen
Per Erlandsson
Olli Heinonen
Mauri Sandström
Leopold Rönholm
Voitto Helisjoki
K. Tiainen
Asko Korkeala
Osmo Riikonen
Jarl-Johan Ehrstedt
K. Suckman
Voitto Saari
Aarne Leinonen
O. Lindholm
A. Herberz

T. Rusanen
K-E. Illman
Nils Bang
Martti Vitikainen
Martti Laakkonen
Esko Paasio
Martti Koponen
Ilmari Vaarala
Yrjö Hasanen
Vilho Makkonen
Ritva Kuuukkanen
Sakari Kuuukkanen
Gunnar Levander
Atle Semenius
Erkki Lappi
Ossi Fransas
Mauri Könönen
A. Holopainen
Erkki Herrala
Georg Wallin
Reino Peltonen
Kalevi Leino
Mikko Ahola
Eino Mäkelä
Raija Laakso
Lars Nordberg
Lars Lundell
Tuukka Saarikko
Matti Taiminen
Matti Sänkiaho

HAMMAS- JA TERÄS- LABORATORIO OY

Unto Maaniemi
Leo Salminen
Seppo Suomela
Tauno Partanen
K. Engvist
Matti Jalava
Esko Knaapi
Keijo Koskenkari
E. A. Virtanen
Eero Linkoheimo
Jukka Taiminen
Olavi Kautto
Curt Liljeberg
K. O. Husso
T. A. Marttila
Pertti Alho
Aarno Salmelainen
Eino Virtanen
Erkki Lehmusvuori
Pauli Olkkola
Einari Mättö
Raimo Mättö
Heikki Ketonen
F. W. Lönngrén
Emil Railio
Pentti Autero
Erkki Mikkola
Harry Hägg
S. Nurto

HAMMASLABORATORIO HANNES KOSKINEN

Keijo Ikonen
Kauko Tirkkonen
Pentti Päivärinta
Arvo Huuskonen
Helena ja Hannes Kuosmanen
Teuvo Lallukka
Aarne Koski
Martti Pitkänen
Jorma Paukku
Toivo Kanerva
Visa Rakkonen
Antero Sarka
Åke R. J. Eriksson
A. Blom
Antti Hertola
Kyösti Saukko
Vilho Lehtinen
Hans G. Lundell
Mikko Rikkonen
G. Koskinen
HAMMASTARVIKE OY
E. O. Vuori
Niilo Kostiaainen
Mauno Elomaa
Teppo Koskinen
John Sandström
Ossi Uronen
Hannu Koskinen
Antero Sandström

Mainio jäljennöksenottoaine dublikaatteja varten

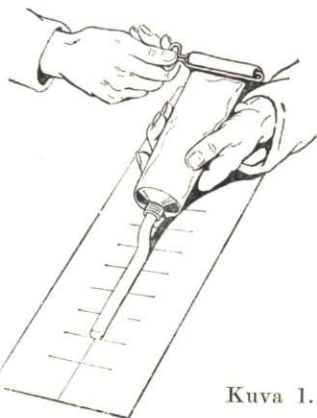
Impressional
Silikooni aljennöspasta, jonka kiinteys
on säädettävissä

Kiinteys 'Normaali'

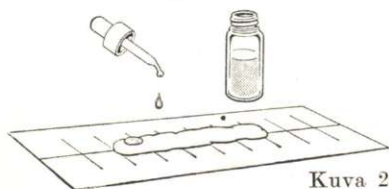
'Normaali' kiinteys aikaansaadaan sekoittamalla väriltään vaaleanpunaista kovettamisliuosta pastaan seuraavalla tavalla:

1. Pakkauksessa mukana olevan muovisen sekoitusastian asteikolle puristetaan halutun pituinen, tasapaksuinen lieriö pastaa (Kuva 1).

2. Pastalierion pituuden mukaan tiputetaan sekoituslustralle kovettamisliuosta 1 tippa jokaista, levyllä olevaa pastamäärää vastaavaa as-teikko-osaa kohden (Kuva 2). Tämän jälkeen sekoitetaan liuos ja pasta

Kuva 1.

Kuva 2.

huolellisesti laastaimen avulla, kunnes massa on saanut kauttaaltaan tasaisen punaisen värin (noin 1/2 minuuttia sekoitusajan kuluttua).

Siltojen, osa- tai kokojäljennösten ollessa kyseessä otetaan jäljennös lähinnä tarkoituksenmukaisuuden vuoksi normaalia jäljennöslusikkaa ja lämpöelastista jäljennösmassaa Xantyygen/iä käyttäen. Jäljennös otetaan pois kostealta kipsimallilta kun Xantyygen on vielä helposti muovailtavissa. Sopivalla instrumentilla muovataan ja laajennetaan jäljennöstä sitten niin, että saadaan riittävästi tilaa sille sijoitettavalle Impressionalle.

3. Impressional muuttuu elasti-
seksi n. 4—5 minuutin kuluttua las-
kettuna sekoittamisen aloittamisesta,
säilyttäen saamansa muodon tarkoin.
Valu, joka voidaan suorittaa ilman
mitään esikäsitteilyä joko välittö-
mästi tai myöhemmin, ei vaikuta
Impressional-jäljennökseen, Impres-
sional'in säilyttäessä tarkoin muo-
tonsa suoritettaessa joko yksi tai
useampikertainen valu, eri valujen
ollessa näinollen tarkoin toistensa
kaltaisia.

Kinteys 'Ohennettu'

Tapauksen mukaan on Impressional'in kiinteysaste säädettävissä sekoittamalla pastaan (ennen kovettamisliuoksen lisäämistä) ohennusliuosta kulloinkin tarpeellinen määrä.

'Ohennettu' kiinteys aikaansaad^{aan} seuraavalla tavalla:

1. Pastalieriö puristetaan aikaisem-

min selostetulla tavalla muovisella sekoitus-alustalla.

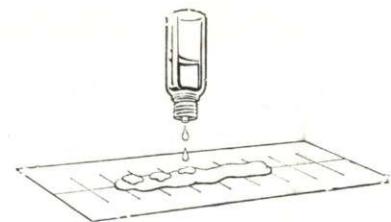
2. Jokaista, levyllä olevaa, pastamäärää vastaavaa asteikko-osaa kohden tiputetaan ohennusliuosta 1–4 tippaa (kuva 3) sekä sekoitetaan huolellisesti pastaan.

(Nopein tippumisnopeus saadaan pitämällä ohennusliuos pulloa ylösalaisin. Kallistamalla pulloa voidaan tippumisnopeutta hidastaa.)

Käytäntö on osoittanut, että 2 tip-paa ohennusliuosta asteikko-osaa koh-den riittää useimmissa tapauksissa ai-kaansaamaan riittävän ohennuksen.

3. *Vasia sen jälkeen* kun ohennusliuos on sekoitettu pastaan, lisätään pastalieriön pituutta vastaava tippamäärä kovettamisliuosta ja sekoitetaan kunnes massa on saanut kaultaltaan tasaisen punaisen värin.

Ohje sekoittaa ohennusliuos pastaan ennen kovettamisliuosta perustuu siihen tosiasiaan, että ohennusliuoksen sekoittamiseen tarvitaan aikaa enemmän kuin 1/2 minuuttia, missä ajassa kovettamisaineen vaikutus ehtisi alkaa, mikäli kovettamisaine olisi ensinnä sekoitettu pastaan.

Kuva 3.

Ohennusliuos ei käytännössä vaikuta kovettumisnopeuteen, elastisuu-
teen eikä muodon säilyvyyteen.

Kovettumista voidaan jossain määrin jouduttaa tai hidastaa kovettamisliuoksen yli- tai aliannostuksella.

Pakkau

- 1 muovinen, asteikolla varustettu
sekoitusalusla
1 tuubi pastaa, n. 220 g
1 pullo kovettamisliuosta, n. 6 ccm
ja pipetti
1 pullo ohennusliuosta, n. 15 ccm

To our colleagues and friends overseas we send our best wishes for a *Merry Christmas* and a *Happy New Year 1960*.

Toiset pätevyyskokeet v. 1959

Edellisiin pätevyyskokeisiin hakijoiden lukumäärän ollessa tavattoman suuren, päätti Lääkintöhallitus järjestää toiset kokeet, jotka sitten olivatkin marraskuun 16—21 päivinä 1959. Näihin kokeisiin haki kaikkiaan 23 joista lautakunta hyväksyi 14, eli se määrä mitä käytettävissä olevaan huoneeseen saattoi maksimina sijoittaa. Kokeet pidettiin Helsingissä Hammasteknikkokoulussa ajanmukaisessa huoneessa ja välinein. Metallina käytettiin ensimmäisen kerran ja tullaan edelleenkin käyttämään kulta, jota kului n. 20 gr kokeista kohden. Tulkoon tässäkin mainituksi, että oppisopimuslain 14 §:n mukaan on ammatinharjoittajan suoritettava näytetöistä aiheutuvat kustannukset. Käyttömestallin muuttuessa kullaksi saattoi se helpottaa työn suoritusta, eikä tekijälleen antanut epävarmuuden tunnetta, kuten oli laita hopean käsittelyn suhteen.

Koetöissä valmistettiin seuraavat työt: 14/14 josta yläleuka tehtiin valmiiksi akryylistä, 6/— immediaatti pinteillä, 4/— siltatyö, meistetty kruunu, hampaiden muovailua, inlayn valmistaminen mallille ja lopuksi kirjalliset kokeet.

Taso oli keskiarvoltaan tyydyttävää ja oli joukossa oikein hyviäkin suorituksia. Joka tapauksessa voi todeta, että se osa oppilaista, jotka ovat tunnollisesti suorittaneet järjestetyt kurssit aikanaan pärjäävät hyvin myöskin kokeissa ja osoittaa se, että kurseista on ollut tuntuva hyöty, vaikka se määrätyissä piireissä halutaankin leimata päinvastaiseksi.

Metallitöiden valmistamisen siirryessä nyt kultaan, tulee se varmasti helpottamaan oppilaiden harjoittelua, koska ei tarvitse metallin laatua vaihdella ja koetuloksetkin tulevat varmasti paranemaan. Nyt ei tarvitse enään harjoitella hopealla ja luultavasti on, että kurssien harjoitustyökin suoritetaan aikanaan kullasta.

Tällä kertaa tutkijalautakunta ehdottaa hyväksyttäväksi 14 yrittäjästä 8 ja tähän lukumäärään sopivat seuraavat mainittuna aakkosjärjestyksessä: Hemmer, Kari, Jonasson, Per-Olof, Kastell, Eino, Lähde, Orvo, Mäki-Kauppi, Elli, Peltonen, Reino, Tuurna, Anja ja Waagelein, Vesa. Heille kaikille parhaat onnittelut.

M. Elomaa

Die Redaktion wünscht allen
Werten Kollegen im Auslande
ein Fröhliches Weihnachtsfest
und ein Glückliches Neues Jahr
1960!

Hammasteknikkojen Kansainvälisen Työyhteisön julkilausuma

Hammasteknikkojen Kansainvälisen Työyhteisön 4. kokous pidettiin tänä vuonna toukokuun 29—30 päivinä 1959 Amsterdamissa. Siihen osallistui edustajia Sveitsistä, Itävaltasta, Saksan Liittotasavallasta (Länsi-Saksa), Suomesta, Luxemburgista, Belgiasta ja Alankomaista.

Ilolla todettiin eri maiden hammas-tekniikoiden kasvava mielenkiinto kansainvälisen järjestön pyrintöihin, järjestön, jonka tehtävänä on saada myönnettyksi hammasteknikoille oikeus jäljennöksen ottamiseen ja hammasproteesin itsenäiseen valmistamiseen potilaan hoidettuun suuhun.

Eri maiden valtuutettujen selonteosta voitiin havaita, että myös kansan keskuudessa on kasvanut suopeus tukea hammasteknikoita heidän taistelussaan, jotta nämä saavuttaisivat ponnistuksissaan ammattinsa itsenäisesti harjoittamisen oikeuden, jotta näillä olisi menestystä ja jotta nämä voisivat läpäistä asianomaiset viranomaiset. Yksimielisesti totesivat valtuutetut kokouksessa, että jäljennöksen ottaminen liittyy kiinteästi hammasproteesin valmistukseen ja on yksinomaan tähän ammattiin kuuluvaa työtä.

Vasta tämä työtapo takaa hyvät tekohampaat järjelliseen hintaan.

Taloudellisesti riippumaton, ammattitodistuksen omaava hammas-tekniikko edistää kansanterveyttä, koska useat henkilöt voivat hankkia itselleen esteettömästi tekohampaat siedettävään hintaan. Kokous totesi, että kaikki vastustajain todisteet, vastustajain, jotka tahtovat kieltää hammasteknikoilta tekohampaiden jäljennöksen ottamisen ja sovittamisen oikeuden, puolustavat yksinoikeutta, joka on vanhentunut eikä ole enää oikeutettu.

Valtuutetut vaativat yksimielisinä, että kaikissa maissa vihdoin aikaan- saadaan yhtäläiset lailliset keinot hammasteknikon ammatin vapaasti harjoittamiseksi, yhtäläisen ammattikoulutuksen ja -tutkinnon vallitessa.

Kokous vetosi kaikkien maiden hammasteknikoihin näiden yhtymiseksi ja eri maiden järjestöjen avulla vahvistamaan hammasteknikoiden kansainvälistä työyhteisöä, jotta taistelu kaikkien maiden hammasteknikoiden puolesta voidaan suorittaa loppuun menestyksellisesti.

Suomen Hammasteknikkojen Liitto — Finlands Tandtekniker
Förbund r.y. toivottaa jäsenilleen parhainta joululloa sekä
Uudelle Vuodelle onnea ja menestystä. —
Tillönskar sina medlemmar den bästa Julglädje såväl som lycka
och framgång för det Nya Året.

KOVISTA KOVIN ON AMERIKKALAINEN

PERMASTONE KOVAKIPSI

PERMASTONE on markkinoitten PARAS ja KOVIN kovakipsi.

Puristuslujuus 7400 lbs. sm². Kovettumisaika 10-12 min.

Laajentuminen kovettumisen aikana kork. 0.23 %. Pin-
nat ovat kivenkovia, sileitä ja tiiviitä.

Kokeilkaa Tekin. Tulette olemaan tyytyväinen.

PERMASTONE ON EDULLISIN JA HALVIN
LAATUKOVAKIPSI.

Toimitus varastosta.

OY DENTALDEPOT AB

Verotuksesta

Alustus, jonka piti varatuomari *Aulis Riikonen* Veronmaksajain Keskusliitosta Suomen Hammasteknikojen Liiton syyskokouksessa.

Verotus kohdistuu muita hallinto-toimia paljon välittömämmin yksityiseen kansalaiseen. Kun veronmaksaja nykyisin joutuu suorittamaan tuloistaan noin kolmanneksen valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle, on täysin ymmärrettävää, että häntä erikoisen suuresti kiinnostaa, millä tavalla verotus tässä maassa toimitetaan. Tosin vero-oikeus on ns. ankaraa oikeutta, jota viranomaisen on ehdottomasti noudatettava ja jossa kohtuusnäkökohdille ei juuri jää soveltamismahdollisuuksia, mutta toisaalta vero-oikeudenkin alalla esiintyy lukuisia tulkintakysymyksiä, joiden ratkaisu yksityisenkin verovelvollisen kannalta on paljon tärkeämpi kuin mitä yleensä oivalletaan. Tämän takia olisi epäselvissä tapauksissa turvaututtava muutoksenhakuun paljon useammin kuin mitä nykyisin tapahtuu.

Nimenomaan hammasteknikkojen kannalta suorastaan elintärkeä on kysymys ns. harkintaverotuksen soveltamisalan laajuudesta. Vuoden 1960 alusta voimaastuvan verotuslain 72 pykälästä käy ilmi, että jos kunnallisverotusta toimitettaessa liikkeestä saatu veroilmoituksen perusteella vahvistettu tulo on jäänyt niin

vähäiseksi, että sitä liikkeen laatuun ja laajuuteen katsoen ei voida hyväksyä kunnallisveron suorittamisen perusteeksi, taikka jos tällaista tuloa ei ole jäänyt lainkaan, verolautakunnan on huolellisesti tutkittava liikkeen toimiala sekä sen muu laatu ja tuottavuus, niin myös aikaisempien ja verovuoden vuosivaihto, tuotto ja toiminnan muu laajuus sekä jatkuva toimintamahdollisuus ynnä varallisuusasema ja kaikki muut asianhaarat, jotka voivat olla johtona asiaa arvosteltaessa, sekä, annettuaan verovelvolliselle tilaisuuden selvityksen esittämiseen, harkittava se kohtuullinen määrä, jonka perusteella verotus on toimitettava.

Harkintaverotusta voidaan soveluttaa vain kunnallistaksoituksessa. Mikäli hammasteknikon veroilmoitus on luotettava — ja veroviranomaisten on näytettävä sen epäluotettavuus, jos sitä väitetään — valtion tulo- ja omaisuusverotuksessa ei tällaista harkintaa voida lainkaan käyttää, vaan verotuksen on perustuttava veroilmoitukseen. Kunnallistaksoituksessakin harkintaverotusta voidaan soveltaa vain liikkeisiin, muttei ammatinharjoittajiin. Mikäli hammasteknikko on vain ammatin — mutta ei liikkeenharjoittaja, hänelle ei veroilmoituksen ollessa luotettava — voida määrätä kunnallisveroakaan yli todellisten tulojen. Käytännössä muodostuu näin ollen erittäin tärkeäksi kysymys, missä kulkee raja hammasteknikosta puheenollen liikkeen- ja ammatinharjoittajan välillä. Aineellisista veronormeista tätä vastausta ei löydy, joten se on haettava lain-tulkinnan avulla.

Jotakuinkin yksimielisiä ollaan siitä, että ammatinharjoittajalle tunnusomaista on, että hän itse — hen-

kilökohtaisesti — suorittaa sen työn, josta hän saa tulonsa ja ansionsa, kun taas elinkeinon harjoittaminen saa liiketoiminnan luonteen, jos johtotyö muodostuu tulon saamisen olennaiseksi tekijäksi. Mikäli siis hammasteknikko työskentelee yksin ilman apulaisia, häntä on pidettävä ammatinharjoittajana, johon harkintaverotusta ei ole lupa lainkaan soveltaa. Jos hänellä taas on teknillisiä apulaisia, elinkeinon harjoittaminen saa liiketoiminnan luonteen ja muodostuu näin ollen harkintaverotusuhan alaiseksi. Pelkkää avustavaa työtä suorittavat henkilöt, kuten lähetit, konttoriapulaiset yms., eivät mielestäni riitä tekemään hammasteknikkoa liikkeenharjoittajaksi.

Harkintaverotus, joka vanhentuneena olisi poistettava kokonaan vero-oikeudestamme, on uudessa verotuslaissa normeerattu niin, että sen soveltamisessa veroviranomaisille on asetettu entistä paljon suurempia vaatimuksia. Harkintaverotusta käytettäessä viranomaisen on aina varattava — toisin kuin aikaisemmin — verovelvolliselle tilaisuus selvityksen antamiseen. Sitä paitsi harkintaverotusta ei lainkaan voida soveltaa liikkeisiin niiden kahtena ensimmäisenä verovuonna, mikäli liikettä ei ole perustettu jo olemassa olevan liikkeen jatkamista varten. Eräitä muitakin ohjeita harkintaverotuksen soveltamisesta laki antaa veroviranomaisille. Näin ollen toivoa sopii, että tätä poikkeuksellista verotusmuotoa tullaan verotuslain voimaantullessa käyttämään nykyistä paljon varovaisemmin ja myös oikeudenmukaisemmin.

Alustuksesta keskusteltiin hyvin vilkkaasti.

Kilpiä koskevista säännöksistä hammasteknillisellä alalla

(Liiton asiamiehen, varatuomari Pentti Lehtolan esitys syyskokouksessa 22.11.1959.)

Johdanto

Hammasteknikot harjoittavat sellaista käsityöammattia, jonka piirissä tulee jokapäiväisessä elämässä esille työhuonetta osoittavan kilven tai muun pysyvän merkin tarpeellisuus. Sen johdosta, että Liittoon on viime aikoina tullut työhuoneenomistajain jaostoon uusia jäseniä, jotka ehkä ainakin jossain määrin ovat tietämättömiä kilpiä koskevista säännöksistä varsinkin, kun aihetta ei aivan äskettäin ole käsitelty Liiton piirissä sen virallisemmin, lienee syytä tarkastella asiaa hieman lähemmin. Tähän on aihetta senkin vuoksi, että osa noista säännöksistä on melkoisen uusina ollut voimassa ja yleisessä tietoisuudessa vasta vähemmän aikaa.

Yleistä

Tiettyjen ammattien harjoittamisessa ovat kilpiä koskevat määräykset Uudenmaan lääninhallituksen 13. 11. 1957 vahvistaman Helsingin kaupungin yleisen järjestyssäännön 68 §:ssä ja sisäasiainministeriön 27.12. 1945 vahvistaman Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 50 §:ssä sekä toisaalta hammaslääkärintoimen harjoittamisesta 18. 5. 1934 annetun lain ja sen muuttamisesta 17. 11. 1939 vahvistetun lain 7 §:n 2 momentissa. Vaikka kilpisäännökset käsittääkseni koskevat myös hammasteknillistä alaa, ei Liiton piirissä ole suoranai-

sesti tästä asiasta tehty mitään päätöksiä.

Säännösten soveltaminen

Edellä kaksi ensin mainittua säännöstä ovat luonteeltaan kunnallisia ja koskevat nimensä mukaisesti näin ollen vain Helsingin kaupunkia, kun taas lain säännökset koskevat koko maata. Kuten tiedämme, työskentelee Helsingissä huomattava osa Liiton jäsenistä, joten heitä koskevat tällaiset järjestyssäännöt. Ei-helsinkiäisten on sensijaan otettava huomioon muilla seuduilla ehkä voimassa olevat paikalliset määräykset, mutta ellei sellaisia ole olemassa, voitane Helsingissä noudatettavia, osin sangen yksityiskohtaisia säännöksiä ainakin joissakin puitteissa noudattaa muuallakin.

Kilpien käyttö, käsite ja asettaminen

Käytöstä säädetään, että jokainen, joka kaupaa, käsityötä tai muuta elinkeinoa varten kaupungissa käyttää myymälää, konttoria tai muuta sen tapaista huoneistoa, on velvollinen sen kohdalle näkyvälle paikalle asettamaan liikekilven tai pysyvän muun merkin, josta omistajan nimi tai toiminimi ilmenee. Siis esimerkiksi: »Hammasteknikko Matti Mäkinen» tai yhtiömuotoisissa laboratorioissa liikkeen toiminimi.

Itse kilvellä taas käsitetään virallisesti rakennusjärjestyksessä kadulle tai avoimelle paikalle näkyvää tiedotus- tai mainoslaitetta, joka ei ole tilapäistä laatua tai palvele julkisia tai yleisiä tarpeita. Kilpenä pidetään sen mukaan myöskin näytekaappia sekä valomainoslaitteita ja muita kilven valaistuslaitteita, mutta ei automaattisia myyntilaitteita.

Kilpiä asettaessa on huomioon

otettava seuraavaa: Kilpi saa ulota enintään 15 cm kivijalan linjasta, jos kilpi kiinnitetään alemmaksi kuin 2,4 m maanpinnasta, sekä enintään 90 cm, mikäli kilpi sijoitetaan yleemmäksi; kilpi on kiinnitettävä tukevasti eikä se saa haitata liikennettä tai katuvalaistusta, valomainoslaite taas ei saa häiritä sivullisia. Asettamisessa on vielä otettava huomioon, että kilven tulee olla muodoltaan soveltuva asennuspaikkaansa nähden ja suuret, erikoiset kilvet vaativat maistraatin luvan.

Oleellisin puoli kilpiasiassa

Kilpien käytöstä voidaan edellä mainituissa rajoissa tehdä käsittääkseni seuraavat oleellimmat toteamukset: Kun Suomessa laillistettu hammasteknikko harjoittaa laboratorioissaan tai muussa sen tapaisessa huoneistossa ammattiaan, johon hänellä on laillinen oikeus, niin hänen tulee asettaa näkyvälle kohdalle sen merkiksi edellä lähemmin määritellyn tapainen kilpi. Tässä yhteydessä täytynee toisaalta todeta, että jos nykyisin voimassa olevien säännösten mukaan joku on todettu syylliseksi luvattomaan hammaslääkärintoimen harjoittamiseen, niin on pidettävä erittäin raskauttavana sitä, että hän on esimerkiksi asettamalla julkiselle paikalle kilven tarjoutunut sanottuun toimintaan.

Loppupäätelmä

Hammasteknikoiden tulee siis ottaa ammatissaan huomioon myös kilpien käyttöä koskevat niin velvoittavat kuin rajoittavat säännökset. Kilpien käyttöön taas liittyy sanoma-lehti-ilmoittelu, mutta se onkin jo sellainen aihe, joka jää näiden havaintojen ulkopuolelle.

MINIT WELD

proteesin korjauksiin
irtautuneiden hampaiden
kiinnitykseen

- nopea
- kestävä
- luja

EI

sekoitusta
prässäystä
keittoa

Yksinmyyjä:

HAMMASVÄLINE OY

Helsinki - Asema-aukio 2 C - puh. 12623

RATIONALISOIKAA! POLYMEROINTIKAAPIN

AVULLA VOITTE

YÖTKIN
KÄYTTÄÄ TEHOKKAASEEN
TYÖHÖN

Ostakaa **MEMMERT** —kaappi

Huokea — Loistelias — Taloudellinen

HASA

OY HAMMAS- JA SAIRASTARVIKE

Helsinki
p. 52356

Tampere
p. 29117

Turku
p. 29515

Alkuperäisiä Kulzer-tuotteita

- **Paladur**

Kylmänä polymerisoituva proteesiakryyli
Proteesien ja ortopedisten laitteiden valmistamiseen
Korjauksiin ja pohjauksiin

- **Palavit G**

Nopeasti kovettuva muovailu-akryyli
Valutäytteiden, $\frac{3}{4}$ kruunujen, kruunujen kansien
ja siltojen muovailuun

- **Palavit M**

Kylmänä polymerisoituva akryyliaine
Mallien metalli runkojen, juoksevien pintojen
ja purentakiskojen valmistamiseen

- **Paladon-Spezial**

Kuumana polymerisoituva proteesiakryyli

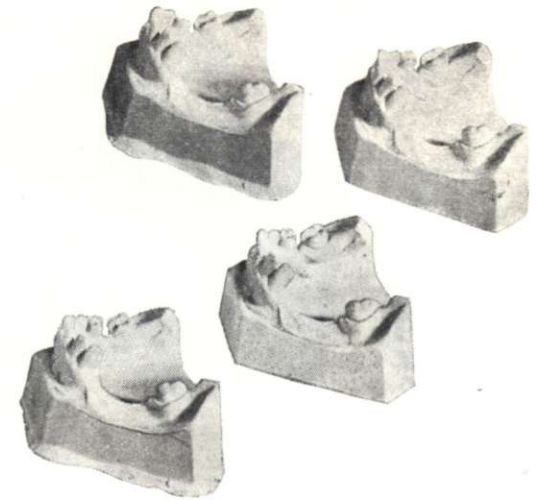
- **Palasiv**

Pehmeäksi jäävä keittoakryyli
Pohjauksiin, yöproteeseihin ym.

HAMMASVÄLINE OY

CALÉSTONE

kovakipsillä saadaan
kivenkovia, vahvoja ja muut-
tumattomia työmalleja. Sillä
on erikoisen pieni laajene-
vuus ja jäljentää pienim-
mätkin yksityiskohdat mitä
tarkimmin. Kovettuu 10–15
min. sisällä. Caléstone
mallit ovat ihanteellisia
työmalleja kaikissa valu-
toissa ja kestävät hyvin
valettaessa syntynyttä
rasitusta.
Toimitetaan 7 lb, 14 lb ja
28 lb rasioissa tai tölkeissä.

TYÖMALLEIHIN ... &

UPOTUSMASSANA

CALSITE «3» on mitä hienoin
malli- ja upotusmassa
kaikkia kultatöitä varten.
Calsite Model Investmentiä
käytetään valamiseen
suoraan mallille tai ilman
mallia (toimitetaan 7 lb
tölkeissä.)
Calsite Embedding Invest-
menttiä käytetään ainoastaan
suojaavana ulkonaisena
kerroksena Calsite Model
Investmentin (upotusmassan)
yhteydessä. (Toimitetaan
12 lb tölkeissä.)
Calsite Inlay Investment on
erikoisesti valmistettu
tarkkojen valupaikkojen
valamista varten. (Toimite-
taan 2 lb tölkeissä.)

THE CALSITE '3'

'AMALGAMATED DENTAL' TUOTE
Amalgamated Dental Trade Distributors Ltd. London W.1.

Myy Suomessa:
O.Y. DENTALDEPÖT A.B. Et.ranta 2. Helsinki

**Lumin[®]
VACUUM**

Oletteko huomanneet,

miten luonnottomalta voi potilaan proteesi sähkövalossa näyttää.

Käyttäkääpä sitävästoin LUMIN VACUUM-hampaita, sillä niiden LUMIN-effektin ansiosta ne näyttävät luonnollisilta myös sähkövalossa.

VITA ZAHNFABRIK SÄCKINGEN

"Hallo"

Kuumailmakaappi

protesien polymerointiin

Länsisaksalainen polymeroimiskaappi, joka on varustettu automaattisella lämmönsäätäjällä (50°—250° C) ja aikakellolla.

Korkealuokkainen teräspeltinen polttomaalattu kuumailmakaappi.

Väri: valkoinen tai punainen.

Ulkomitat: 30 × 52 × 33,5 sm

Oikein käytettynä antaa kaappi parempia tuloksia kuin vedessä polymerointi. Lämpökäsittely vaihtelee protesiaineen mukaan: SR 3/60 vaatii 10 tuntia 100° ja Stellan 8 tuntia 80°. Pikapolymerointi: 3 tuntia 80° + 2 tuntia 125°.

Markkinoiden halvin laatukaappi 12 kyvettä varten.

Vuoden takuu.

Yksinmyyjä Suomessa:

OY DENTALDEPOT AB

*Kauniit luonnolliset
hampaat antavat ihmiselle
onnen tunteen.*

*Biodent-hampaat
ovat mitä luonnollisimmat,
sen todistaa niiden
Euroopan useimmissa
maissa saavuttama
menestys.*

Suomessa:

OY DENTALDEPOT AB

HELSINKI - E. RANTA 2 - PUH. 12 601

Helsinki 1959, Raittiuskansan Kirjapaino Oy